

Keski-Karjalan Luonto ry
Allintie 2
82500 Kitee

20.9.2013

Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry
Kauppakatu 44
80100 Joensuu

Ramboll Finland Oy
Markus Hytönen
Niemenkatu 73
15140 LAHTI

Asia: Lausunto Oriveden rantaosayleiskaavaluonnoksesta

Keski-Karjalan Luonnon ja Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiirin mielestä kaavaluonnos on valmistettava uudelleen, koska kaavan mitoitusperusteet eivät ole maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n ja 73 §:n 1 momentin rantaosayleiskaavalle asetettujen vaatimuksien mukaiset.

Mitoitusperiaatteet

Kaavan mitoitusperusteet ovat väärät. Tässä kaavaluonnoksessa on kaavan alueelle osoitettu vain yksi mitoitusluku joka kattaa koko kaava-alueen. Tätä perustellaan maanomistajien tasapuolisella kohtelulla.

Maanomistajien tasapuolinen kohtelu tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslakiin. Laki edellyttää muun muassa, että kaavoituksessa tulee huomioida maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja erityisesti alueen luonnonarvot. Kaava ei voi perustua yhteen mitoituslukuun joka ei huomioi alueella olevia luontoarvoja tai muitakaan erityispiirteitä.

Maakuntakaavassa Orivesi on merkitty kehittämisperiaatemerkinnällä, jolla osoitetaan Pohjois-Karjalan tärkeimmät suurvesistöt. Suunnittelumääräyksessä todetaan

"Yksityiskohtaisemmassa suurvesistöjen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota luonnonympäristön kestävään käyttöön, vesihuollon järjestämiseen sekä rakentamisen soveltumiseen maisemaan. Rantarakentamista mitoitettaessa on jätettävä riittävän suuret yhtenäiset ranta-alueet vapaaksi jokamiehenoikeudella tapahtuvaan rantojen käyttöön. Suurvesistöjen muunnetusta rantaviivasta tulee olla vapaata rantaviivaa noin 60 % ja rakennettua rantaviivaa noin 40 %."

Esillä olevassa kaavassa ei ole kiinnitetty erityistä huomiota luonnonympäristön kestävään käyttöön, jonka on ohittanut väärällä tavoin korostettu maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Suunnitelma on merkittävässä ristiriidassa myös 2009 tarkennettujen Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) kanssa, kuten seuraavista lainauksista ilmenee. Vuoksen vesistöalue, jota Orivesi olennaisesti edustaa, on yksi VAT-asiakirjassa mainituista erityisistä aluekokonaisuuksista

”Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.

Alueidenkäytön suunnittelussa rantaan tukeutuva loma-asutus on suunniteltava siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä loma-asumisen viihtyisyys.

Alueidenkäytöllä edistetään rannikkoalueen, Lapin tunturialueiden ja Vuoksen vesistöalueen säilymistä luontoja kulttuuriarvojen kannalta erityisen merkittävinä aluekokonaisuuksina. (...)

Alueiden erityispiirteet tunnustetaan ja alueidenkäyttö sovitetaan mahdollisimman tasapainoisesti yhteen poikkeuksellisten luonnonolojen, luonnon kestokyvyn ja kulttuuriarvojen turvaamiseksi. (...)

Vuoksen vesistöalueella ohjataan matkailua, vesistöjen virkistyskäyttöä ja vesiliikennettä sekä rakentamista ja muuta maankäyttöä siten, että järviluonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteet säilyvät.”

Vanhat yleis- ja asemakaavat

Luontokohdekartassa (liite 5) Hyytsaari ja siitä rannat pitkälle Piimälahden suuntaan on merkitty yleiskaava- ja ranta-asemakaava-alueeksi.

Luonto- ja maisema selvityksen sivulla 2 todetaan

”Selvitysalueeseen eivät kuulu voimassa olevat ranta-asema- ja osayleiskaavaalueet. Rääkkylän keskustaajaman ympäristöön on laadittu kolme oikeusvaikutteista osayleiskaavaa: Paksuniemen (KV 26.2.1996), Piimälahden (KV 26.2.1996) ja Vuoniemen (KV 20.12.2004) osayleiskaavat. Paksuniemen osayleiskaava on osittain oikeusvaikutteinen.”

Edellä esitetty viittaa siihen, että alueelta ei ole tehty luonto- ja maisemaselvitystä. Alueen vanhojen kaavojen selvitykset ovat 20 vuotta vanhoja eivätkä kuvaa nykytilannetta riittävän hyvin. Lisäksi sekä maankäyttö- ja rakennuslaki että uhanalaisuusluokitus ovat muuttuneet. Kuitenkin tälle alueelle ositetaan huomattavasti lisää uusia rakennuspaikkoja. Esimerkiksi Hyytsaareen esitetään paljon rakennuspaikkoja. Hyytsaaren länsiosassa ja siitä etelään on ruskosuohaukan reviiiri ja monta kaulushaikaran reviiiriä. Koska näille lähes rakennuskelvottomille ruovikkorannoille osoitetaan rakennuspaikkoja, em. lajien tarpeet on turvattava ruovikoiden SL-merkinnällä tai kaavamääräyksillä on kiellettävä kaikenlainen ruovikoiden raivaaminen tai ruoppaaminen. Esitämme myös rakennuspaikkojen siirtoa pois em ruovikkolajien reviiireiltä.

Norppa

Norpan suojelutarpeita ei ole otettu kaavassa riittävästi huomioon. Suurin haitta on ylisuuri mitoitus norppa-alueilla. Tämä aiheuttaa myös kohtuuttoman paljon korvattavia rakennuspaikkoja. Norppa-alueet on rajattu liian pieniksi eikä norppien vapaata kulkua eteläisen Oriveden ja Pyhäselän välillä ole turvattu. Myös norpan pesimätiedot ovat vanhoja. Ne on päivitettävä tuoreimpiin mahdollisiin.

Kaavamääräyksistä ja merkinnöistä

- VR-1 ja VL-1 (Myhkyrä) kaavamerkinnälle ei löydy määräystä
- Selkä-selli VR-1 on muutettava SL-alueeksi, kuten Kiteen kaavassa.
- Silmäkivet VR-1 muutettava SL-alueeksi, sääksen pesimäsaarella ei voi virkistäytyä.
- Luotosaari Kivisalmen S-puolella ja luotosaari Olkisaaren kaakkoispuolella VR-1 ?
- Koiraluodon majakka on merkittävä rakennuskulttuurikohteeksi, Kuten muut vastaavat kohteet.
- Pitkärannanniemen Tyräsaassa on sääksen mahdollinen pesäpaikka. Alue merkittävä SL-merkinnällä. Pitkärannanniemen rakennuspaikkoja siirrettävä kauemmaksi.

Kiteellä 20.9.2013

Keski-Karjalan Luonto ry

Kari Antikainen
puheenjohtaja

Tuula Vuorinen
sihteeri

Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry

Sanna Saarnio
puheenjohtaja

Pekka Ylhäinen
sihteeri

Lisätietoja: Kari Antikainen
kari.antikainen@telemail.fi
0503700024
Heikki Pönkkä
jyrki7@luukku.com
puh. 0405430011